

Bez acu aizsegumiem:

Eiropas zirgu kārtas dzīvnieku veselība un labklājība 2015 . gadā.

Kopsavilkums

Organizāciju Pasaules zirgu labklājība
(World Horse Welfare) un Eurogrupa dzīvniekiem
(Eurogroup for Animals) ziņojums

EUROGROUP
4ANIMALS

WorldHorseWelfare

Kopsavilkums

Šī ziņojuma mērķis ir sniegt ieskatu par zirgu dzimtas dzīvniekiem un zirgu nozari Eiropas Savienībā 2015. gadā, atklāt labklājības problēmas, analizēt pastāvošos tiesību aktus saistībā ar tiem un ieteikt, kā tiesību akti var labāk aizsargāt šos dzīvniekus.

Zirgu dzimtas dzīvnieki 21.gadsimta Eiropā spēlē neskaitāmas lomas - iespējams, ka tie ir visuniversālākie dzīvnieki, ko cilvēki jebkad ir pieradinājuši. Kaut arī šī daudzveidīgā izmantošana ir nodrošinājusi to, ka zirgu dzimtas dzīvnieki ir palikuši tuvu cilvēkiem, tas ir radījis arī problēmas, nodrošinot tiem aizsardzību likumdošanā. Zirgu dzimtas dzīvnieki precīzi neiekļaujas kategorijās, ko lieto mūsdienu likumdošana un politika, kas nozīmē, ka var viegli rasties nepilnības starp likumiem, kas izstrādāti par mājdzīvniekiem un tiem likumiem, kas ir domāti lauksaimniecības dzīvniekiem, bieži kaitējot to labklājībai.

Daudzpusība un dažādība

Pamatojoties uz vidēji pieejamiem skaitļiem, Eiropas Savienībā (ES) ir aptuveni septiņi miljoni zirgu dzimtas dzīvnieku, ko izmanto dažādiem mērķiem - lai gan jāatzīmē, ka šis skaitlis, iespējams, par zemu novērtē patieso zirgu populāciju. Zirgu dzimtas dzīvnieku sektors:

- Nodrošina nodarbinātību vismaz 896 000 cilvēkiem visā ES.
- Ir vērts vairāk nekā 100.000.000.000 € gadā.
- Izmanto vismaz 2,6 miljonus hektāru zemes ES.

Sektora mērogs un plašums kopā ar tā sadrumstaloto organizatorisko struktūru nozīmē to, ka pieejamā informācija bieži vien ir novirzīta uz vairāk centralizētiem organizētiem aspektiem vai nodarbēm, piemēram, augsta līmeņa sportu un sacīkstēm.

Zirgu dzimtas dzīvnieki ir arī būtiski darba dzīvnieki dažos ES apgabalos, un vēl vairāk tiek turēti kā mājdzīvnieki vai atpūtas dzīvnieki. Šie dzīvnieki var arī nebūt reģistrēti ar centralizētu organizāciju, un tādēļ neiekļauti oficiālos datus no ieinteresēto personu organizācijām. Likumdevējiem ir jāapzinās šo dzīvnieku un to īpašnieku esamība un jānodrošina, ka izstrādātie noteikumi ņem vērā vajadzības vērā. Patiešām, turpmāka izpēte var būt nepieciešama, ja izstrādāto noteikumu veidošana grasās būt pietiekami holistiska, lai rūpētos par zirgu dzimtas dzīvniekiem.

Izaicinājumi likumdošanā

Atkarībā no tā, kur un kā tie tiek izmantoti, likumdošanā zirgu dzimtas dzīvniekus var klasificēt kā lauksaimniecības dzīvniekus vai mājdzīvniekus. ES tiesību aktos ir vismaz trīs dažādas oficiālās definīcijas "zirgu dzimtas dzīvniekiem", trīs apakškategorijas turēto zirgu dzimtas dzīvniekiem un vairākas konteksta specifiskas definīcijas, kas ir atkarīgas no tā, kā dzīvnieki tiek izmantoti. Zirgu dzimtas dzīvnieki var būt arī savvaļas dzīvnieki.

Dažos likumdošanas aspektos starp 28 dalībvalstīm pastāv ievērojamas atšķirības. Lielākajai daļai ir sava veida dzīvnieku labklājības tiesību akti, bet šīs tiesību normas ievērojami atšķiras ar vairākām būtiskām atšķirībām, piemēram, juridisko pamatojumu eitanāzijai.

Visā ES ES tiesību akti bieži tiek īstenoti atšķirīgi. Padomes Regula (EK) Nr 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un ar to saistīto darbību ir īpašs iemesls bažām - regulas noteikumi ne tikai nespēj sekot līdzi jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem par zirgu dzimtas dzīvnieku pārvadāšanas sekām lielos attālumos, bet līmeņi noteikumu izpildei ir ļoti mainīgi visā ES. Turklāt šī regula attiecas galvenokārt uz transportēšanu komerciālos nolūkos. 2013. gada zirga gaļas skandāls uzsvēra Komisijas Regulu (EK) Nr 504/2008 (zirgu identifikācijas regula) kā vēl vienu jomu bažām – progress ir noticis, ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2015/262 (ar ko paredz noteikumus, saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/427 / EEK un 2009/156 / EK attiecībā uz metodēm par zirgu dzimtas dzīvnieku identifikāciju (Zirgu pasi regula)), par ko vienojušās dalībvalstis un Komisija - bet ar dažām dalībvalstīm paziņojot par vairāk nekā 70 pasu izsniegšanas organizācijām, kas darbojas to robežās, tas ir tikai loģiski, ka šobrīd sistēma ir sadrumstalota un neskaidra. Uz to norāda dažādie aptuvenie aprēķini, kas tiek sniegti par zirgu populāciju ES. Pareizi funkcionējoša identifikācijas sistēma kļiedētu šo neskaidrību.

Turpinojošās labklājības problēmas

Diemžēl zirgu dzimtas dzīvnieki turpina ciest no labklājības problēmām visā ES. Lai gan dažas dalībvalstis saskaras ar unikālām problēmām, ir noskaidrojošās vairākas tēmas. Visbiežāk uztvertās problēmas, kā ziņoja respondentu aptauja Eiropas nevalstiskajām organizācijām (NVO), ir:

- Problēmas ar vietām un veidiem, kādos zirgu dzimtas dzīvnieki tiek turēti, tostarp:
  - vide ar telpas trūkumu;
  - ilgu ieslodzījumu periodi bez piekļuves aktivitātēm un vide, kas nenodrošina sociālo mijiedarbību;
  - zināšanu trūkums par pareizu zirgu aprūpi starp turēto zirgu dzimtas dzīvnieku īpašniekiem un
  - nolaidība (nespēja apmierināt pamatvajadzības, piemēram, nepieciešamību pēc pārtikas vai ūdens).
- Mācību un apstrādes metodes, tajā skaitā labklājības problēmas sportā.
- Zirgu dzimtas dzīvnieku izmantošana gaļai.
- Darba zirgu dzimtas dzīvnieku ārstēšana.
- Trūkums speciālistu pieejamībai, piemēram, veterinārārstiem, zirgu pakavotājiem, kas sniegtu nagu apkopšanu un sedlu izgatavotājiem, lai nodrošinātu labi pieguļošas sedlu siksnas.

Paturot šo prātā, mēs esam veikuši vairākus konkrētus ieteikumus Eiropas Komisijai, kompetentām iestādēm, Pārtikas un Veterinārajam dienestam un zirgu dzimtas sektora struktūrām. Tiem būtu jānodrošina, ka:

- Zirgu labklājība un veselība ir aizsargāta ES līmenī, izmantojot atbilstošus un izpildāmus tiesību aktus un izmantojot šādu tiesību aktu efektīvu īstenošanu un izpildi.
- Slimības draudi nozarei ir atzīti un atrisināti.
- Lielāka izpratne par zirgu dzimtas dzīvnieku daudzpusību ir paredzēta gan politikas, gan tiesību aktu izstrādē.
- * Konsekventa pieeja tam, kā zirgu dzimtas dzīvnieki ir definēti un apstrādāti saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Eiropas Komisijai:

- Jāpasūta Eurostat pētījumu, lai analizētu visu zirgu nozares aspektu ekonomisko un sociālo ietekmi.
- Jāpadara pieejamus sabiedrībai TRACE datus ar daudz mazāku kavēšanos, nekā ir pašlaik.
- Jāpieņem vienotu definīciju, kas precizētu, kuras sugas tiek pieskaitītas pie zirgu dzimtas dzīvniekiem visu attiecīgo tiesību aktu izpratnē.
- Jāgroza piemērojamību atkāpei par reģistrētiem zirgu dzimtas dzīvniekiem, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr 1/2005, lai iekļautu pierādījumus par brauciena mērķiem, ja tas pārsniedz 8 stundas.
- Atļaut kompetentajām iestādēm radikāli pilnveidot pasu izsniegšanas organizāciju skaitu, kas darbojas dalībvalstīs.
- Vajadzētu iesniegt priekšlikumus, lai aizstātu Padomes Direktīvu 98/58 /EK ar sugai raksturīgo zirgu labklājības tiesību aktu, pieļaujot lielāka līmeņa saskaņošanu starp dalībvalstīm un radīt vienlīdzīgu konkurences apstākļus, lai palīdzētu ar darbību vienotajā tirgū.
- Padarīt neatkarīgi uzraudzītas videonovērošanas kameras (CCTV) kautuvēs, kas nodarbojas ar zirgu dzimtas dzīvniekiem, par obligātām.
- Jāattiecinā marķēšanas noteikumi, kas izklāstīti Regulā (ES) Nr 1169/2011 uz pārtikas produktu informācijas sniegšanu zirgu gaļas patērētājiem.
- Aktīvi jāatbalsta labas prakses rokasgrāmatu attīstību, lai palīdzētu atbilstības līmenim un konsekventai izpildei, piemēram, atbrīvojot resursus tulkojumiem un palīdzot ar to izplatīšanu.
- Jāatbalsta informācijas sagatavošanu un izplatīšanu par to, kā apmierināt zirgu dzimtas dzīvnieku vajadzības un jāapsver savu izglītības resursu paplašināšanu uz lauksaimniecības dzīvnieku labklājību, lai ietvertu zirgu labklājību.
- Jānodrošina, lai dzīvnieku veselība, labklājība un izsekojamība tiktu iekļauti jebkurās tirdzniecības pārrunās un vajadzētu atļaut tikai tādu zirgu gaļas importu no trešām valstīm, kas ir saderīgs ar ES dzīvnieku labklājību, veselību un pārtikas drošības standartiem.
- Jāuzsāk pārkāpuma procedūru gadījumos, kad tiek atklāti pārkāpumi dzīvnieku labklājības un veselības tiesību aktos un netiek ātri novērsti no kompetento iestāžu puses.
- Jānodrošina, ka trešās valsts standarti par cilvēka veselībai kaitīgu zāļu ievadīšanu, ir saskaņoti ar ES standartiem, ja dzīvnieku izcelsmes produkti ir jāimportē.

Pārtikas un Veterinārajam dienestam:

- Regulāri jāveic nepieciešamas pārbaudes ES sertificēto kautuvju un gaļas sadalīšanas uzņēmumos trešajās valstīs, un šo apmeklējumu laikā ietverot pārbaudē citas ražošanas ķēdes daļas.

Eiropas Komisijai un kompetentām iestādēm:

- Vajag steidzami rīkoties, lai novērstu trūkumus zirgu dzimtas dzīvnieku reģistrācijā un izsekojamībā.
- Ir jāpieļauj atšķirīga uztvere par zirgu dzimtas dzīvniekiem dažādās dalībvalstīs to Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2015/262 komunikācijas plānos.
- Jāapdomā darba zirgu dzimtas dzīvnieku lauksaimniecības un tūrisma politiku. Atbalsts būtu jāpiešķir uz labklājību vērstas attīstības zirgu tūrismā un lauksaimniecībā, un stingru izpildi jāveic gadījumos, kad labklājība netiek ievērota.
- Jāveicina informāciju, lai palīdzētu tūristiem izdarīt labklājībai draudzīgu izvēli, lemjot par to, vai izmantot darba zirgu pakalpojumus.
- Jānodrošina, ka viņi ir informēti par jaunajām nozarēm zirgu tirgū, ja varētu būt nepieciešami tiesību akti, kas nodrošinātu teicamu dzīvnieku labklājību un patērētāju drošību, un to, kā tiesību akti tos varētu ietekmēt.

Kompetentām iestādēm:

- Jābūt skaidrībā par to, kad turētais zirgu dzimtas dzīvnieks tiek klasificēts kā "daļēji savvaļas" (kas nozīmē, ka tas kādam pieder), un kad tam nav fiziskas personas, kas uzdotos par īpašnieku. Likumdošanā jāpaskaidro, kā katrs no šiem zirgu dzimtas dzīvnieku veidiem atšķiras, un kurš ir atbildīgs par to labklājību un veselību.
- Kad tām tiek ziņots par šāda veida bažām, steidzami jāizpēta ziņojumus par necilvēcisku praksi eitanāzijas laikā, piemēram, nepareizu narkotiku lietošanu, kā piemēram, T-61 bez atbilstošas sedācijas.
- Vienmēr jānodrošina, ka tās izskata zirgu dzimtas dzīvnieku specifiskās vajadzības, izstrādājot dzīvnieku labklājības politiku, nevis pieņemot, ka tos vienmēr skars plaša spektra regulējumi, kas attiecas vai nu uz lauksaimniecības dzīvniekiem, vai mājdzīvniekiem.
- Jānodrošina, ka tās kautuves, kas ir licencētas pieņemt zirgu dzimtas dzīvniekus, savās telpās un apmācot darbiniekus spēj apmierināt šo dzīvnieku labklājības vajadzības.
- Vienlaikus apzinoties vērtību pašregulācijas sistēmas – jāvērtē tās kā uzlabojumus labklājības tiesību aktiem, nevis to aizstāšanai.
- Jānodrošina, ka tās pieļauj pietiekami elastīgu sodu, kas noteikts Kopienas regulās, lai ļautu noteikt preventīvas sankcijas, neatkarīgi no tā, kurā ES vietā sankcionētais bizness atrodas.

Zirgu sektora struktūrām:

- Jāmudina zirgu dzimtas dzīvnieku īpašniekus ievērot noteikums, kas novērstu labklājības problēmas, kas rodas zirgu dzimtas dzīvnieka dzīves vai darba karjeras beigās, veicinot atbildīgas īpašumtiesības.
- Jāpiešķir zirgu labklājībai sportā un atpūtā prioritāte, tāda pati kā braucēja drošībai un tai jābūt virs citām prioritātēm .

Front cover photography courtesy and copyright of:

Top row left-right: The Donkey Sanctuary; World Horse Welfare; World Horse Welfare

Middle row left-right: Shutterstock – Pixino; World Horse Welfare; ANDA

Bottom row left-right: World Horse Welfare; World Horse Welfare; Shutterstock – Maren Wulf